

ЗАКОНИТОСТ ДРЖАВИНЕ УНИВЕРЗАЛНОГ СУКЦЕСОРА

Универзални сукцесор (законски или тестаментални) има закониту државину само ако је и његов оставилац био законити држалац.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Окружног суда у Пожаревцу Гж 857/91 од 28.08.1991. године преиначена је првостепена пресуда и утврђено да је тужилац у том спору Д.Р. по основу одржаја власник катастарских парцела 1756 и 1757, обе КО Ж и да нема правну важност уговор о купопродаји тих парцела Ов. 318/83 који је закључен између тужених у тој парници – продавца Н.Г. и купца М.Г. Тужилца је ћерка Д.Р. (умро 29.09.2006. године), а тужени су синови М.Г. (умро 01.09.2001. године). Правни претходник тужилце се на основу наведене пресуде није уписао као власник означених парцела. Тужени су решењем о наслеђивању О 181/02 од 02.09.2002. године оглашени за наследнике заоставштине пок. М.Г, између осталог и на спорним парцелама, и у катастру непокретности уписани су као њихови сувласници са једнаким уделитема. Правноснажним решењем Основног суда у Петровцу на Млави – Судска јединица у Жагубици О 369/17 од 31.03.2017. године предметне парцеле су утврђене као накнадно пронађена заоставштина пок. Д.Р. и на њима је тужилца оглашена за јединог законског наследника.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев. По налажењу судова, тужени су као законити (на основу правноснажног решења о наслеђивању) и савесни (нису знали за спор између правних претходника странака окончан пресудом Окружног суда у Пожаревцу) држаоци стекли својину на спорним парцелама одржајем, у складу са чланом 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа – протеком рока од 10 година, рачунајући од смрти њиховог оца.

По становишту Врховног касационог суда, у овом спору је погрешно примењено материјално право.

Тужени нису законити држаоци спорног земљишта. Држалац има закониту државину ако се она заснива на правном основу који је потребан за стицање права својине и ако је државина прибављена на законом дозвољени начин, односно ако није манљива (члан 72. став 1. Закона о основама својинскоправних односа). Универзални сукцесори (законски и тестаментални) са становишта законитости имају онакву државину какву је имао њихов оставилац. То је у складу са природом универзалне сукцесије, чија је суштина у томе да следбеник ступа у правну ситуацију у каквој се налазио оставилац и у сва његова права и обавезе. С тога, универзални сукцесори имају закониту државину само ако је и њихов оставилац био законити држалац.

У конкретном случају, правни претходник тужених није био законити држалац спорних непокретности јер је пресудом Окружног суда у Пожаревцу Гж 857/91 од 28.08.1991. године утврђено да је без правне важности уговор о купопродаји Ов. 318/83 којим је купио означене парцеле.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 319/2020 од 12.11.2020. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)